

İnsan Başıboş Bırakılmamıştır

İnsanın hiçbir âzası hudutsuz olmadığı gibi, hiçbir duygusu ve hissiyatı da hudutsuz değildir. Meselâ, insanın gözü belli bir noktaya kadar büyümekte, orada durmaktadır. Gözün maddesi böyle olduğu gibi görmesi de mahduttur. Bir kimsenin yüzüne baktığımızda derisinin altını veya dudağındaki mikropları göremediğimiz gibi, çok uzak mesafeleri de seyredemiyoruz.

Aynı şekilde, insanın kulağı belli bir büyüklükten sonra artık uzamamaktadır. Kulak böyle olduğu gibi, işitme de hudutludur. Nitekim çok yüksek ve çok düşük frekanslı sesleri işitemiyoruz.

Diğer taraftan, görme ve işitmemize hudut tâyin eden Cenâb-ı Hak, anlamamızı da mahdut kılmıştır. Aklın, kendi mahiyetini anlayamaması bunun en bariz misâlidir. Misâller çoğaltılabilir.

Böyle bütün cihazları had altına alınan insan, ne cür'etle kendini her hareketinde kayıtsız zannetmektedir. Göz maddesini ve görmesini tahdit eden Allah (C.C.) nelere bakıp, nelere bakmayacağımızı da tayin etmiştir.

Aynı şekilde, ömrümüzü tahdit eden Allah (C.C.) dünyada nasıl yaşayacağımızı da tanzim etmiştir. Ancak bu nizama uymakla hayat bulacağız.

Nasıl ki, insan zahirî duygularına tayin edilen hudutlar içerisinde kalmakla rahat buluyor ve menfaatlarını celb edebiliyor. Aynen bunun gibi, bâtinî duygularını da **Sâni-i Hakîm**'in tayin ettiği hudutlar içerisinde istimâl edip haddini tecâvüz etmemekle mânen mesrur ve müferrah olacak ve ebedî saadete mazhariyet kesbedecektir. Bu hususa nümune olarak sadece bir misâl vermekle iktifâ edeceğiz.

Şöyle ki:

İnsana görme âleti olarak verilen gözün vazifesi, kendi kabiliyetince güneşten istifade etmektir. Yoksa onun vazifesi o güneşe ziyâ vermek, onun daire-i ihatasını istiâb etmek veya onun ziyâsını artırmak değildir.

Aynı şekilde, insana dünyevî ve uhrevî ticaretinde menfaatleri celb ve zararları def için verilen aklın vazifesi de Kur'an güneşine teveccüh ile o ilâhî nurdan istifaza etmektir. Bu mânâyı müdrük olmayanlar, gözün güneşe ziyâ vermeye kalkması misâli, akıllarını haddinden tecâvüz ettirmekle kendi cüz'î heveslerini kâinatın küllî işlerine mühendis zannetmekte, rububiyet-i İlâhiyye ve şuunat-ı Rabbaniye'ye itiraz parmaklarını uzatmaktadırlar.